

**YOUTH
AND
MEDIA**

NATIONAL PLATFORM
FOR THE PROMOTION
OF MEDIA SKILLS

**Za roditelje
adolescenata**

Preporuke za korištenje digitalnih medija

www.youthandmedia.ch

DOBRO JE ZNATI

Digitalni mediji su sveprisutni u današnjem svijetu – upravo za adolescente. Oni su odrasli s pametnim telefonima i podrazumijevano koriste njihove mogućnosti. Ipak, važno je da ih roditelji ili staratelji prate pri korištenju medija.

Razgovor o sadržajima, ali i o rizicima koji idu uz korištenje interneta, treba da bude u fokusu – s ciljem da adolescenti odgovorno i sigurno koriste digitalne medije. Treba da budu sposobni za kritično razmatranje kako informacija, tako i vlastitog ponašanja.

Želimo da vas našim preporukama ohrabrimo na pozitivno i kreativno hvatanje u koštac s pitanjima o korištenju medija, da zajedno s adolescentima razvijate diskusije, ozbiljno shvatite njihova iskustva i procjene i svjesno odredite način korištenja digitalnih medija.

PREPORUKE

DOZVOLJAVAJTE SVE VIŠE NEZAVISNOSTI KORAK PO KORAK.

Kod adolescenata koji odgovorno koriste digitalne medije možete postepeno smanjivati pratnju u digitalnom svijetu. Ali, ostanite i dalje zainteresovani i na raspolaganju za razgovore.

VODITE RAČUNA O URAVNOTEŽENOM SLOBODNOM VREMENU.

Adolescenti ne treba da se bave samo digitalnim medijima, već moraju imati i druge aktivnosti u slobodno vrijeme – na primjer, boravak i kretanje vani, sport ili susreti s vršnjacima. Dosada se ne mora odmah otjerati ekranskim medijima. Razgovarajte o nepotrebnom izlaganju pozadinskoj buci. Korištenje digitalnih medija pred spavanje otežava uspjavanje.

ZAJEDNO ODREDITE VRIJEME BEZ EKRANA.

Za adolescente je bolje odrediti vrijeme bez ekrana nego utvrđeno vrijeme za medije. Zajedno se jasno dogovorite i vodite računa da se to poštuje. Posljedice zbog nepridržavanje dogovora moraju biti poznate unaprijed.

OBRATITE PAŽNJU NA VAŠU ULOGU UZORA.

Roditelji i ostale osobe od povjerenja za adolescente predstavljaju uzor u korištenju medija. Stoga provjerite vlastite navike u korištenju medija.

OPREZ SA PRIVATNIM PODACIMA I UPOZNAVANJEM NA MREŽI.

Razgovarajte s adolescentima o tome da dijeljenje ličnih podataka i fotografija, svojih i tuđih, može biti problematično. Prvi susret s osobama upoznatim na mreži treba se odvijati isključivo na prometnom javnom mjestu. Osim toga, preporučljivo je o susretu informisati osobu od povjerenja.

POŠTUJTE ZAKONOM UTVRĐENO PRAVO NA KORIŠTENJE SLIKA.

Svaki čovjek posjeduje pravo nad svojom slikom. Prije objavljivanja ili slanja fotografija i snimaka, mora se pribaviti saglasnost osoba koje se nalaze na fotografiji ili snimku.

RAZGOVARAJTE O PRIKAZIMA NASILJA I PORNOGRAFIJE.

Teški oblici nasilja i pornografski sadržaji koji prikazuju djecu su ilegalni. Erotske slike koje maloljetnici sami naprave i podijele s drugima (Sexting) smatraju se ilegalnim pornografskim sadržajem. Djeci ispod 16 godina omogućiti pristup pornografiji svake vrste je također kažnjivo.

PRAVILA POŠTOVANJA VAŽE I NA MREŽI.

Zahitijevajte od adolescenata da poštuju pravila ponašanja prilikom slanja komentara i obavijesti. Ozbiljno shvatite situacije kada se neko na mreži osjeća napadnuto. U slučaju sajbermobinga, govora mržnje ili diskriminacije, može biti potrebna dodatna pomoć stručnih lica.

OHRABRUJTE KRITIČKO RAZMIŠLJANJE.

Razgovarajte na temu lažnih vijesti („Fake News“) i kako se one mogu prepoznati. Diskutujte – na primjeru plasmana proizvoda u In-Game ponudama – kako funkcionišu reklame.

OBRATITE PAŽNJU NA STAROSNA OGRANIČENJA.

Obratite pažnju na starosna ograničenja za filmove (FSK itd.) i igrice (PEGI, USK itd.).

OHRABRITE POZITIVNU I KREATIVNU UPOTREBU MEDIJA.

Ohrabrujte kreativno korištenje digitalnih fotografija, video snimaka i muzike. Postoje dobre igrice i videozapisi koji omogućavaju ugodnu zabavu. Pored toga, internet nudi veliki izbor poučnih sadržaja i tutorijala.

OSTALE INFORMACIJE

Mladi i mediji je nacionalna platforma za promociju medijskih vještina.

Želimo da djeca i mladi koriste digitalne medije sigurno i odgovorno. Zbog toga nudimo informacije, savjete i preporuke kako za roditelje i staratelje, tako i za nastavno osoblje i stručna lica:
www.youthandmedia.ch

Ovaj letak namijenjen je roditeljima, njegovateljima i starateljima adolescenata uzrasta između 12 i 18 godina. **Postoje još dva letka**, jedan s preporukama za djecu starosti do 7 godina (predškolski uzrast), dok je drugi namijenjen roditeljima i starateljima djece osnovnoškolskog uzrasta (6 do 13 godina). **Svi leci su na raspolaganju na 16 jezika.** Možete ih besplatno naručiti ili preuzeti na našoj internet stranici.

Pored toga, na našoj internet stranici ćete pronaći ostale informacije, linkove i objašnjenja u vezi sa svim preporukama:

www.youthandmedia.ch/recommendations

Izdavač

Mladi i mediji

Nacionalna platforma za promociju medijskih vještina

Savezno ministarstvo za socijalno osiguranje

i

ZHAW Ciriška viša škola za primijenjene nauke

Odjeljenje primijenjene psihologije

Stručna grupa psihologije medija

Rukovodstvo: Prof. dr Daniel Süss, MSc Gregor Waller

Fotografije: Pia Neuenschwander, photopia.ch

Naručivanje (besplatno):

BBL, Verkauf Bundespublikationen, CH-3003 Bern

www.bundespublikationen.admin.ch

Broj artikla: 06.20 3000 318.863.bos

Bosnian

©2020 Jugend und Medien, Nationale Plattform zu Förderung von

Medienkompetenzen, Bundesamt für Sozialversicherungen /

ZHAW Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften

Zurich University
of Applied Sciences

**School of Applied
Psychology**

Psychological Institute

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Home Affairs FDHA
Federal Social Insurance Office FSIO